

ישראל

הצגת הקולנוע האחרונה

בעלי בתי-הקולנוע בישראל משולים לנער שצעק "זאב". מזה תריסר שנים הם צועקים, מאיימים ומבטיחים, שאם לא ייעשה משהו במהירות, כדי להוריד את המיסוי המוגזם המוטל עליהם, יתרחש אסון במהרה. תריסר שנים הם בוכים, תריסר שנים הרשויות סותמות את האוזרניים, ושום דבר לא קורה. התלונות הפכו לשיגרה, ואיש אינו מקשיב עוד, בדיוק כפי שקרה לנער שצעק: "זאב". עכשיו, כשהזאב אכן בפתח, אין עם מי לדבר. וגם אם אפשר להניח שמגיע להם, לצועקים חמס על-לא-דבר, שיענשו בצור רה זו, צריך לזכור כי זה יתגמל לא רק בבתי-הקולנוע, אלא בכל מי שאוהב ללכת לקולנוע. וזה הרבה יותר חמור. העובדות מדברות בעד עצמן. היוזמות הכלכליות הגאוניות של הממשלה לא

הצליחו אמנם להוריד את האינפלציה, אולם לעומת זאת, יכולה הממשלה להתגאות בהישג חשוב אחר: היא הבריחה את הקהל מבתי-הקולנוע. מצב הרוח המרומם שבו שרויה המדינה, בתוספת לרווחה והביטחון הכלכלי שכולם חשים נוכח הנהגה נבונה ושקולה כל כך, גורמים כנראה לרוב התושבים שייסגרו בבתיהם, ויעדיפו, כשהם כבר מבזבזים כסף, להוציא אותו על מוצרים ברי-קיימא ולא על בידור. מוכן שכאשר מבטיחים להם חוויה בלתי רגילה, מן להיט שהוא בבחינת אירוע, כמו אפוקליפסה עכשו או קרמר נגד קרמר, הם בכל-זאת מסתכנים ויוצאים מהבית. אלא שקשה מאד לקיים ענף שלם על אירועים מיוחדים, וכל מה שהוא פחות מאירוע, מסתכן היום באלמות ריקים. אם לא די בכך, מציגה הטלוויזיה סרטי קולנוע במוצאי-שבת, היום היחיד שבו היו בתי-הקולנוע פחות או יותר מלאים,

שלמה דהט (משמאל) עם פארה פוסט לקבל כוכבי קולנוע - כן, להוריד מיסים - לא!

ופוגעת בכך, בהכנסה הבטוחה היחידה שהיתה להם. כאשר מיספר הצופים הולך ופוחת מדי שבוע, וכמעט מחצית ממחיר כל כרטיס נגזל על-ידי המיסים השונים, כמוכן שקשה להמשיך את ההצגה כרגיל. איך להציל את המצב? זה לא פשוט. שלמה דהט מסרב להפחית את המיסים, עד שלא יביאו לו כסף אחר בתמורה ממישרד-הפנים. הטלוויזיה מסרבת להפסיק הצגות בשבת, עד שבתי-הקולנוע לא יסירו את החרם שהם מאיימים להטיל על מפיצים שימכרו סרטים לטלוויזיה. בעלי בתי-הקולנוע אומרים לצי"צ שהם אינם הגובים שלו ואינם יכולים להוציא עבורו כסף מימשרד-הפנים. מצד שני הם דורשים מן הטלוויזיה שתהיה הגובה שלהם ותשיג עבורם שיחרור ממיסים. בינתיים, מהרהרים מפיצי-הסרטים בכל מיני רעיונות פראיים. למשל, לא להפיץ עוד סרטים חדשים בתל-אביב, שם ירד אחוז הצפייה במידה משמעותית, ונתח המסים של העירייה הוא גדול ביותר. מוטב לערוך הצגות בכורה ברמת-גן, הם טוענים, בה אין אולי כליכך הרבה צופים, אבל על כל כרטיס נשאר קצת יותר כסף לבתי-הקולנוע ולמפיצים. אפשרות אחרת, היא להציף את תל-אביב בסרטי-מי, מן הסוג השמור עתה לדרום העיר בלבד. בכך, הם מקווים, יגרמו לראשי-העיר שירי גיש כי הוא מנהל בית-בושת ולא עיר. ועוד אפשרות: לפתוח את בתי-הקולנוע בכוח, בימי ששי, לגרום להתמומות, אולי מילחמת-דת זוטא, ושהעירייה תדאג להתיר את הפלונטר. אם גוש-אמנים יכול לעשות מה שהוא רוצה, מדוע לא יעשו זאת בעלי בתי-הקולנוע, מה עוד שזה נוגע ישירות למחיתם?

מאחורי כל השיקולים הללו, מתחילה לקנן, יותר ויותר, המחשבה שאולי כל המאמץ אינו כדאי. רוב בתי-הקולנוע נמצאים במקומות שבהם הקרקע יקרה ביותר. מדוע שלא ימכרו את הנכס לקבר לגנים, ואז יוכלו לחיות מן הרבית, בנחת. הם, בנייהם ובני בניהם, בלי לנקוף אצבע, במקום שיצטרכו לרוץ ולהתחנן להנחות והטבות?

ומי יסבול אז? הקהל כמוכן. אלא שזה כנראה אינו מטריד אף אחד שם למעלה. ועדי-הכנסת אמנם החליטה כבר מומן שיש להפחית מן המיסים, הכל מסכימים שבעלי בתי-הקולנוע צודקים, אבל מעבר להחלטה ולמס-השפתיים, לא נעשה עד היום מאומה, ואין שום סימנים בשטח שמהו עתיד להיעשות בקרוב. בבוקר בחיר אחד נקום ונראה כיצד נסגרים בתי-הקולנוע, בזה אחר זה, ואת מקומם יתפסו סניפי בנקים ובטיקים לתחנתונים. עוד צעד חשוב לקראת שיפור איכות-החיים.

תדרוך חובה לראות: תל-אביב - תרגילים בהתבוננות, קרמר נגד קרמר, הפרש החשמלי, כל הג'ג'ז הזה, נורמה ריי, רידר אמריקאי, מיים ברקני, שיער, לידה מאוד מופרז, להתחיל מחדש, לדה הרדמה.

נסטסיה קינסקי: ציירי המאה ה-18

בעולם המתואר על ידי הסופר תומס הארדי, העיוותים הללו הם נורמה, ולא חריג, אך פולנסקי, המתלבט בין הנאמנות שלו למקור הספרותי ובין רצונו להראות פעם נוספת את האדם המודרני כקרבן של כוחות גדולים וחזקים ממנו, נופל בין הכיסאות. סירטו מתנהל באיטיות רבה, אולי אפילו רבה מדי, והדיאלוגים נשמעים כציטטות מתוך ספר ולא כשפה שאנשים מדברים בה. אשר לנאסטאסיה קינסקי, בתפקיד הראשי, אין ספק שהיא נאה ביותר, אבל בסופו של דבר היא נראית קצת מנותקת מכל העניין.

חוויה לעיניים

טס (צפון, תל-אביב, צרפת) - אימרה מקובלת בין אנשי-הקולנוע אומרת שכאשר במאי מת, הוא הופך לצלם. אולי מוקדם עדיין לבשר על מותו של רומן פולנסקי כבמאי, יתכן שהוא נטל ביתיים רק פסק זמן, אבל עובדה היא שבטס נתונים כל מעייניו לצילום. ואיזה צילום! הקפדנות האסטטית שבו נבחרה כל זווית צילום, הדיוק של גוויי-הצבע בתוך הצילום, התיכונן המושלם של תנועת המצלמה, התיאורה, הבגדים, פני האנשים והאיפור, הכל מצטרף יחד למחווה הקולנועית הנאה ביותר שנעשה אי פעם לציירי אנגליה מן המאה ה-18 וה-19. גיינסבורו, בלייק וקונסטייבל חיים על המסך, אולי יותר מג'וזף הארדי, הסופר הויקטוריאני שסיפרו שימש בסיס לסרט. על-כך יש להודות לשניים מן הצלמים הגדולים של התקופה, ג'פרי אנסוורת הבריטי (שצילם בעבר את אודיסאה בחלל) שניפטר במהלך הסרט, וגייסלן קלוה הצרפתי (שצילם בין היתר את מילחמה ואהבה של ווי אלן). סיפורה של טס, נערת-הכפר הנשלחת לעבוד אצל עשירים, נכנסת להריון אחרי שכן בעל-הבית אונס אותה, חוזרת הביתה וולדה מת, מתאהבת בבנו של כומר, נישאת לו, אבל נשארת גלמודה כשהוא מגלה את עברה, עד שבסופו של דבר היא הורגת את מאהבה הראשון, כל אלה מכילים בתוכם אותם עיוותי-נפש מיוחדים היקרים כל-כך לרומן פולנסקי.

חלי גולדנברג ומאיר סוויסה - הפחדנים

לחלי גולדנברג, חיצונית היא מתאימה בהחלט להיות כוכבת, אלא שכשחוקנית, היא מוגבלת לכמה תנועות ידיים ולכמה אינטונציות צורמניות, עליהן היא חוזרת שוב ושוב וכאשר שני הדמויות הראשיות אינן מעניינות, כיצד אפשר לצפות שקורותיהן יעניינו יותר? זאת אולי הסיבה, שלשמע הנאום אודות "פחדנותם של אנשים לחרוג מבינוניותם" (ואת הכוונה לפחדנות שבשם הסרט), מתעוררת מחשבה נוגה שמא ישנם כאלה שהבינוניות עדיפה עבורם בכל זאת. ואולי המעניין באמת הוא למצוא מה מרתק בדמות בינונית, במקום לפנות עליה להיות משהו אחר.

אהבה בינונית בדואר

הפחדנים (הוד, תל-אביב, יש-ראל) - זה הסרט פחות הוק' פני שעשה אבי נשר עד היום. הוא מנסה לכפות עצמו על הקהל פחות מאשר בהלקה, וגיבורו מתנשאים פחות מאשר בדינג'וף 99. מכאן שהצפייה בסרט מעוררת פחות התנגדות. זאת צריכה להיות קומדיה רומנטית, שבה פקיד דואר מתאהב בשכנתו, בחורה קלת דעת, המחליטה, לאחר אכזבה בחיי האהבה, להיות נערת-טלפון, כדי להרוויח כסף במהירות. הפקיד, שהוא גם קוסם בשעותיו הפנויות, הוא בחור תמים ומוסרי, שאינו יכול לסבול את המחשבה שיקירתו תמכור עצמה תמורת מצלצלין, והוא עושה הכל כדי למנוע זאת ממנה. ואם מה שהוא עושה, ומה שהיא עושה, מזכירים סצינות מאירמה לה דוס וממחפשים את מר גודבאר, עוויתות של ג'רי לואיס ותמונות נוסח פליני, אין זה מיקרה, ששום שאבי נשר הוא חסיד מושבע של הקולנוע, ואוהב מאוד ציטוטים.

הבעיה היא, שלא די בציטוטים כדי שסרט יהיה מעניין. סיפור אהבה בין בחור בינוני לנערה מתנגדת, אינו בבחינת חידוש על המסך, וכל מה שקורה לשניים אלה, וכל מה שהם אומרים, הוא פשטני ומחסר כל ייחודיות. מה שממור עוד יותר, היא העובדה שמאיר סוויסה וחלי גולדנברג, עליהם צריך הסרט כולו להישען, חסרים את הכישורים הדרושים לכך.

סוויסה הוא אולי שחקן שיכול למלא תפקיד-מישנה בצורה משעשעת, אבל על-מנת לשאת סרט על הכתפיים, הוא חייב להראות אישיות מורכבת יותר, מיגוון עשיר יותר של הבעות, ונוכחות חזקה יותר מול המצלמה. אשר

